

Remissvar

N2022/02083

Regeringskansliet / Landsbygds- och infrastruktursdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss avseende betänkande SOU 2022:58 Bättre förutsättningar inom djurens hälso-och sjukvård.

Sammanfattande svar från förbundet

Fysioterapeuterna tackar för möjligheten att lämna synpunkter på betänkande SOU 2022:58 Bättre förutsättningar inom djurens hälso-och sjukvård.

Fysioterapeuterna är ett fack-och professionsförbund med drygt 12 000 medlemmar vilket är ca 70% av alla yrkesverksamma fysioterapeuter. Fysioterapeuterna är en viktig röst för att driva utveckling och kvalitet framåt för våra medlemmar inom framförallt hälso- och sjukvård och djurens hälso- och sjukvård.

Fysioterapeuterna delar i stort utredningens syn på att behörighetsreglering, kompetensutveckling och tillsyn inom djurens hälso- och sjukvård behöver reformeras i lagstiftning för att trygga en god djurvård liksom framtida bemanning.

Fysioterapeuterna ser dock att det finns ett stort behov av att lagstiftaren fortsatt ser över hur just kompetensutveckling och utbildning ska hanteras inom området. En fråga som sammanhänger med behörighetsreglering där det behöver finnas lösningar som säkrar en formell och reell utbildningsnivå samt kompetens inom rehabilitering och sportmedicin för att motverka en osäker hälso- och sjukvård för djur.

Fysioterapeuterna ser även att rehabilitering och sportmedicin inom veterinärmedicinen är ett område där våra medlemmar har stor kompetens att utveckla djurens hälso- och sjukvård och samtidigt stötta andra grupper inom densamma, vilket gör att en översyn av Fysioterapeuternas vidareutbildningsmöjligheter är synnerligen relevant. Att Sjukgymnasten/Fysioterapeutens roll inom veterinärmedicinen inte kan ersättas av någon annan yrkesgrupp konstaterades redan i den så kallade Sibyllautredningen 2013.¹

---

¹ Jordbruksverket 2013:19, Djurens hälso- och sjukvård i ett tioårsperspektiv.

Behörighetsreglering inom djurens hälso- och sjukvård

Fysioterapeuterna delar utredningens förslag om att samtliga yrkestitlar som åtnjuter skydd enligt Patientsäkerhetslagen självklart bör omfattas av titelskydd även inom djurens hälso- och sjukvård. Detta för att förtydliga för allmänhet och vårdgivare/remittenter, minska förväxlingsrisken samt att minska utrymmet för personer med bristfällig kompetens som inte har en kvalitetsgranskad utbildningsbakgrund (alltså utan statlig tillsyn) då det annars kan finnas risk att djurens välfärd och djurskyddet kan ifrågasättas.

Utredningen har kommit fram till att det nuvarande godkännandet och ett titelskydd (för sjukgymnast/fysioterapeut) framstår som tillräckligt och att en legitimation av sjukgymnaster/fysioterapeuter med vidareutbildning inom djurens hälso- och sjukvård inte är nödvändig. Fysioterapeuterna ser därför att det är viktigt att man tydligt särskiljer hur man behörighetsreglerar olika yrkesgrupper så att verifierad kompetens och utbildningsnivå blir tydlig och konsekvent. Detta innebär att man bör se till olika yrkesgruppers utbildnings- och erfarenhetsnivå för att söka hitta olika nivåer av behörighetsreglering som matchar yrkesgrupper liksom motverkar hopblandning av dem vilket kan riskera att enskilda djur inte får rätt och adekvat vård.

Att utredningen föreslår att det ska finnas möjlighet för djurvårdare att ansöka om godkännande av Jordbruksverket är därför en fråga Fysioterapeuterna ser som problematisk. Fysioterapeuterna vill belysa att valet av benämning måste återspegla utbildningsgraden och ser det som direkt missvisande när man jämför kraven för ett godkännande för sjukgymnaster/fysioterapeuter och de föreslagna kraven för ett godkännande av djurvårdare.

En sjukgymnast/fysioterapeut blir legitimerad (via Socialstyrelsen) efter tre års heltidsstudier på universitetsnivå (180 hp). Därefter kräver lagstiftningen en vidareutbildning på universitetsnivå inom djurens hälso- och sjukvård på minst 40 hp på djurslagen häst, hund och katt för att en sjukgymnast/fysioterapeut ska kunna ansöka om godkännande av Jordbruksverket. En sjukgymnast/fysioterapeutics utbildning och yrkesutförande grundar sig helt på en vetenskaplig grund, utbildningen är på universitetsnivå.

Yrkestiteln Djurvårdare används för att beteckna en yrkeskategori inom djursjukvården där omhändertagande och skötsel av djur är den primära arbetsuppgiften (3.6.6.). Djurvårdaryrket kräver inga förkunskapskrav utan blir ofta internutbildade i arbetssättet på den egna kliniken för att uppfylla krav och behov för den enskilda arbetsplatsen. Många har genomgått en endagsutbildning i läkemedelshantering (D9-kompetens) och blir då djurvårdare på utökad nivå (nivå 2) eller ytterligare utbildning för att uppnå ytterligare en nivå (nivå 3). Således är utbildningsbakgrunden för djurvårdare väldigt brokig utan krav på specifikt innehåll och utredaren föreslår nu att denna brokiga skara ska kunna ansöka om ett godkännande. Djurvårdaren har i sitt arbete direktkontakt med djurägare och djur och uppfyller en viktig roll inom djurens hälso- och sjukvård.

Om yrkesgruppen djurvårdare ska regleras till att vara godkänd inom Djurens hälso- och sjukvård krävs mycket tydliga begränsningar av yrket att till exempel inga medicinska bedömningar, ingen initiering av eller beslut om undersökning, behandling eller vård av djur får göras autonomt av en godkänd djurvårdare. Dessa begränsningar bör beskrivas i föreskrifter, förslagsvis utfärdade av Jordbruksverket.

För att inte likställa sjukgymnaster/fysioterapeuter med universitetsbakgrund och ett evidensbaserat arbetssätt med djurvårdare med blandad, och ej tydligt evidensbaserad, medicinsk utbildningsbakgrund ser Fysioterapeuterna två gångbara vägar framåt:

1. Legitimera de sjukgymnaster/fysioterapeuter som idag är godkända och/eller ansöker om det och att godkänna djurvårdare för att påvisa att det finns skillnad på utbildningsnivå mellan legitimerad och godkänd.

Alternativt:

2. Fortsätta att godkänna sjukgymnaster/fysioterapeuter och ge ett titelskydd åt djurvårdarna, utan att de skall tillhöra djurhälsopersonalen (se hur humansidan hanterat frågan med undersköterskorna som inte legitimerades men fick ett titelskydd).

En godkänd djurvårdare kan vidare arbeta som anställd på en klinik eller ett djursjukhus tillsammans med övrig djurhälsopersonal. De kan tänkas driva eget företag inom djurens hälso- och sjukvård och då föra in alternativmedicin och alternativmedicinska behandlingsmetoder till den reglerade veterinärmedicinen. Att möjliggöra att individer marknadsför sig som godkänd djurhälsopersonal riskerar att bli vilseledande för djurägare. Att anlita en person utan krav på en akademisk utbildning, ett evidensbaserat arbetssätt och rätt kompetens för området kan utgöra en stor risk för djurvälstånd, djurskydd och att djur inte hamnar under adekvat diagnostik, vård och behandling. Därför vill Fysioterapeuterna upprepa vikten av mycket tydliga begränsningar av djurvårdaryrket om det ska regleras som en del av djurens hälso- och sjukvård. Vilket innebär att inga medicinska bedömningar, ingen initiering av eller beslut om undersökning, behandling eller vård av djur bör få utföras självständigt av en godkänd djurvårdare.

Vi ser även risker i att godkända djurvårdare med exempelvis en alternativmedicinsk utbildning inom bland annat rehabilitering och behandling kan bli del av veterinärmedicinen och därmed med risk för djurskyddsproblem arbeta utan en akademisk och evidensbaserad utbildning inom området.

En godkänd djurvårdare avses, enligt utredningens förslag, tillhöra djurhälsopersonalen och kommer då kunna anmälas och prövas om disciplinpåföljd av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. Med tanke på yrkesgruppens varierande utbildningsbakgrund utan krav på akademisk

utbildning och evidensbaserat arbetssätt och hittills obefintliga krav på en gemensam formell kompetens ser Fysioterapeuterna svårigheter för Ansvarsnämnden att kunna bedöma om djurvårdarens insats varit *lege artis* utifrån ett därmed inte standardiserat professionsbegrepp.

Med detta i åtanke ser Fysioterapeuterna att djurvårdaryrket inte ska regleras utan en mycket tydlig begränsning och beskrivning av yrket och dess arbetsuppgifter; t ex inga medicinska bedömningar får göras, ingen initiering av eller beslut om undersökning, behandling eller vård av djur får utföras av en godkänd djurvårdare.

Fysioterapeuterna ställer sig därför inte bakom förslaget om att djurvårdare ska kunna ansöka om godkännande och bli en del av djurhälsopersonalen.

Kompetensutveckling och bemanningsbehov inom djurens hälso- och sjukvård

Fysioterapeuterna delar inte utredningens syn om att en översyn av vidareutbildning för sjukgymnaster/fysioterapeuter (för att kunna bli godkända) inte kan ligga inom utredningens direktiv. Uppdraget är enligt förbundet att analysera det framtida resursbehovet av olika yrkeskategorier inom djurens hälso- och sjukvård. Det ska undersökas vilka åtgärder som behöver vidtas i syfte att säkerställa en hållbar och långsiktigt välfungerande hälso- och sjukvård för djur. Att se över kompetenssäkrande utbildningsdelar för samtliga av djurhälsopersonalens olika yrkesgrupper är enligt Fysioterapeuterna en grundläggande del av att säkerställa framtida kompetent bemanning.

Vidare ser Fysioterapeuterna att denna fråga behöver lyftas i annat sammanhang av lagstiftaren om det inte kan hanteras i nuvarande utredning. Det finns ett långsiktigt motiverat behov att hitta en god lösning även för denna yrkesgrupp som är en del av Djurhälsopersonalen om hur frågan om hur långsiktig, framtida bemanning i djurens hälso- och sjukvård kan säkras.

Fysioterapeuterna delar utredningens förslag att utöka antalet platser på både djursjukskötar- och veterinärutbildningen men också att utbildningsinnehållet och -nivån motsvarar kraven från branschens behov.

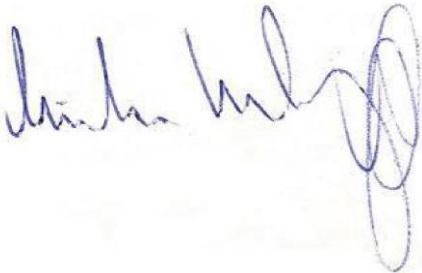
Tillsyn enligt inom djurens hälso- och sjukvård

Fysioterapeuterna håller med om att staten inte ska utöva tillsyn över icke-reglerad personal då detta kan uppfattas som en kvalitetsgaranti. Vi ställer oss positiva till den kontrollpunkt som föreslås av Statskontoret där en verksamhetskontroll skulle kunna bidra till att icke-reglerad personal inte överskrider sina befogenheter utifrån sin utbildningsnivå och förhåller sig till gällande lagstiftning. Dock behöver begränsningar för vad som avses som godkänd behandling och ansvarsförhållandet för dessa personer förtydligas så

man säkerställer att behörighetsregleringen effektivt kan säkerställa kvalitet i djurens hälso- och sjukvård, och inte riskerar att enbart bli ett ensidigt verktyg för att lösa kortsiktiga bemanningssvårigheter som därmed riskerar leda till behov av ytterligare reformer i närtid om lösningen inte är säker och långsiktig.

Fysioterapeuterna är även eniga med utredningen om att verksamhetstillsyn bör införas samt delar utredningens förslag gällande det statliga åtagandet för veterinär service och smittskyddsberedskap.

För Fysioterapeuterna

Cecilia Winberg

Förbundsordförande

070-928 61 13

cecilia.winberg@fysioterapeuterna.se